Прэзентацыя падрыхтавана І. Я. Андрэевай

Маўклівыя сведкі мінуўшчыны

Мая Радзіма — Беларусь

4 клас

Образовательная компания «Содействие»

МЭТА: пазнаёміць вучняў з камянямі, якія з'яўляюцца сведкамі далёкай мінуўшчыны і маюць вялікую каштоўнасць як помнікі гісторыі.

ЗАДАЧЫ:

— пазнаёміць з адным з вынікаў дзейнасці ледавіка — з'яўленнем камянёў;

— паказаць, што камяні могуць мець гістарычную каштоўнасць; раскрыць прычыну шаноўных адносін нашых продкаў да камянёў;

— развіваць цікавасць да мінулага нашай Радзімы, імкненне пазнаць яго;

— выхоўваць павагу да сваіх продкаў, якія імкнуліся захаваць памяць пра сябе, пра свой час, пра падзеі, удзельнікамі якіх яны з'яўляюцца.

Образовательная компания «Содействие»

План

1. Рух ледавіка.
2. Музей валуноў.
3. Курганы.
4. Камяні з імёнамі.

Образовательная компания «Содействие»

Праверка дамашняга задання

Заданне 1. *Замест кропак пастаўце патрэбныя лічбы ў лагічны ланцужок.*

Наша эра = … 2 тыс. г. = … 20 ст. = 200 дзесяцігоддзяў

Заданне 2. *Калі параўнаць працягласць часу з рухам рознай тэхнікі, то што чаму будзе больш адпавядаць?*

Дзесяцігоддзе	Веласіпед
Стагоддзе	Аўтамабіль
Тысячагоддзе	Самалёт
Эра	Ракета

Образовательная компания «Содействие»

Заданне 3. Хто хутчэй разбярэ дом?

Паслядоўнасць разборкі (пачыная з даху) патрэбна абазначыць парадкавымі нумарамі рымскіх лічбаў ад I да X.

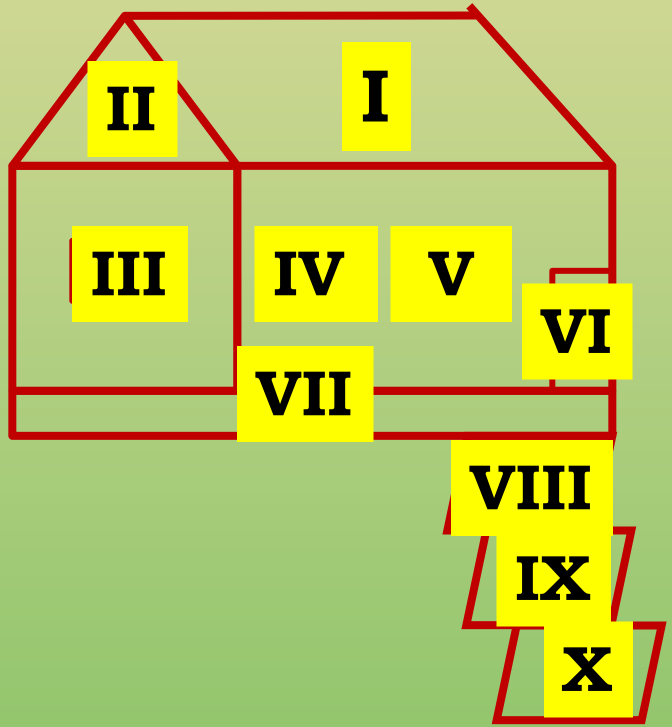

Образовательная компания «Содействие»

Барысаў камень у Полацку

Образовательная компания «Содействие»

Цікава ведаць

Большасць з Барысавых камянёў была знішчана ў перыяд барацьбы з рэлігіяй. Так быў знішчаны Рагвалодаў камень з надпісам «Въ 6679 (1171) месяца мая въ 7 день доспенъ крест сей. Господи помози рабу своему Василію въ крещеніи именемъ Рогволоду сыну Борисову», які стаяў у вёсцы Дзятлава Аршанскага раёна. Ён быў узарваны ў 1930-х гг. і часткі яго былі выкарыстаны для будаўніцтва шашы Масква — Мінск.

Захаваліся ўсяго чатыры «беларускіх» Барысавых камяні, адзін з якіх у 1888 г. быў вывезены ў Расію і зараз знаходзіцца ў музеі-заказніку г. Каломенскае. У Беларусі засталіся тры камяні: каля храма св. Сафіі ў Полацку (Віцебская вобл.), у в. Камяно (Вілейскі раён, Мінская вобл.) (Варацішын крыж) і ў г. Друя (Браслаўскі раён, Віцебская вобл.). Апошні з іх доўгі час быў схаваны пад вадой на глыбіні, куды яго сцягнуў вясновы ледасход яшчэ ў першай палове XX ст. Толькі ў 2002 годзе яго ўдалося знайсці і выцягнуць на бераг.

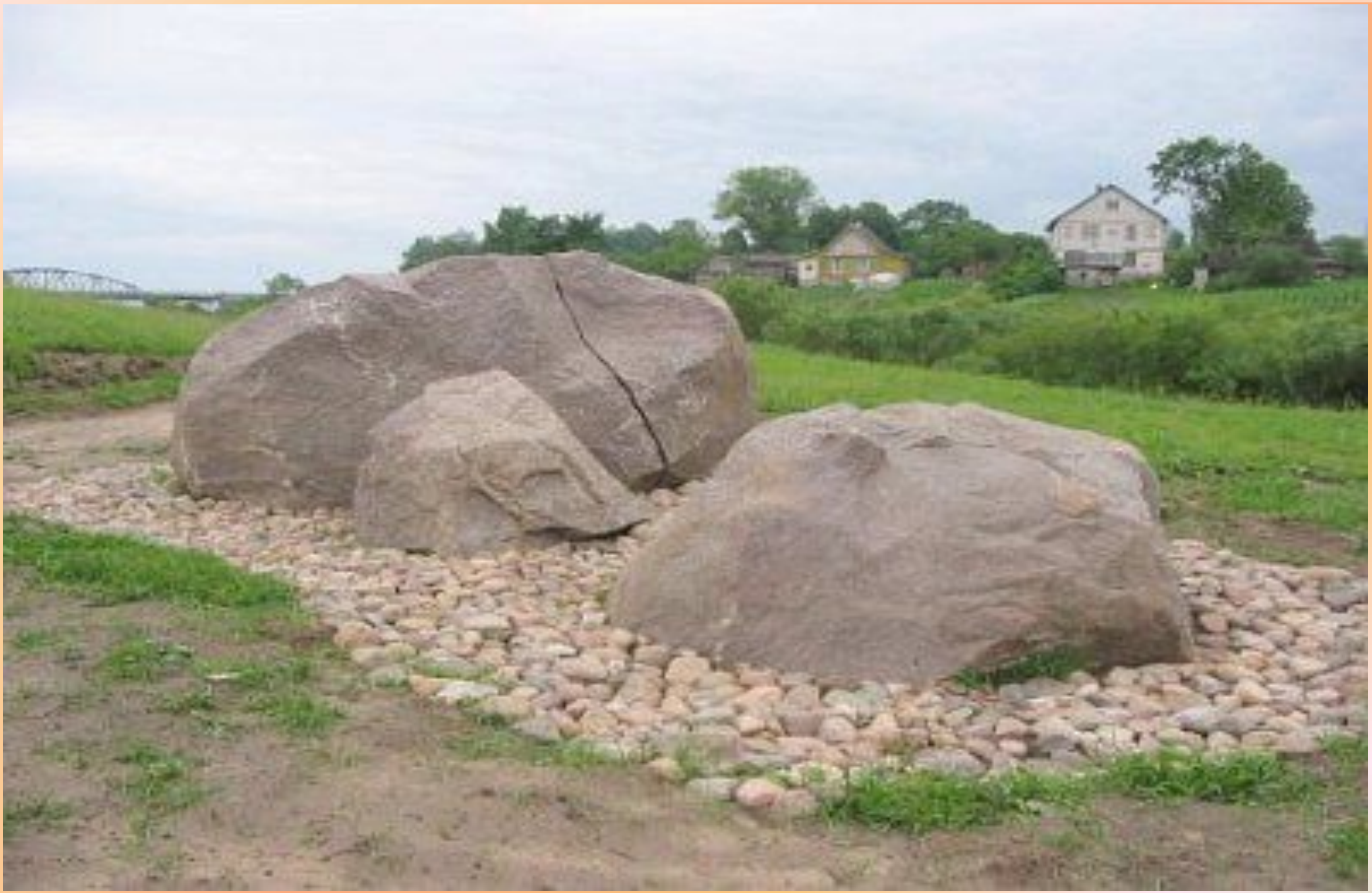

Барысаў камень ў г. Друя (Браслаўскі раён, Віцебская вобл.)

Образовательная компания «Содействие»

Варацішын крыж у в. Камяно (Вілейскі раён, Мінская вобл.)

Образовательная компания «Содействие»

Ледавік

Образовательная компания «Содействие»

Рух ледавіка

Образовательная компания «Содействие»

Вілія — рака на тэрыторыі Беларусі і Літвы, правы прыток Нёмана. Даўжыня — 498 км, у Беларусі — 264 км. На рацэ размешчана Вілейскае вада-сховішча.

Образовательная компания «Содействие»

Музей валуноў у Мінску

Образовательная компания «Содействие»

Рашэнне аб стварэнні Музея валуноў у Мінску было прынята ў 1985 г. На плошчы каля 6 га размешчана каля 6 тысяч валуноў. Сярод іх ёсць камяні з выбітымі на іх паверхні надпісамі, крыжамі, знакамі ў выглядзе лука са стрэламі, слядамі чалавека і жывёл.

Образовательная компания «Содействие»

Образовательная компания «Содействие»

Курган

Образовательная компания «Содействие»

Волат

Образовательная компания «Содействие»

Памінкі на насыпным кургане

Образовательная компания «Содействие»

Самы вялікі валун Беларусі знаходзіцца каля в. Горкі ў Шумілінскім раёне Віцебскай вобласці. Ён мае назву «Вялікі камень». Яго даўжыня — 11 м, шырыня — 5,6 м, вышыня — 3 м.

Образовательная компания «Содействие»

Філарэтаў камень каля в. Карчова Баранавіцкага раёна. Даўжыня — 4,1 м, шырыня — 1,9 м, вышыня — 3 м.

Образовательная компания «Содействие»